

Eseu despre relatiile dintre doua personaje ale unui text narativ studiat, apartinand lui Liviu Rebreanu

Scrive un eseu de 2 - 3 pagini, despre relatiile dintre doua personaje ale unui text narativ studiat, apartinand lui Liviu Rebreanu. In elaborarea eseului, vei avea in vedere urmatoarele repere:

- prezentarea a patru elemente ale textului narativ, semnificative pentru constructia personajelor alese (de exemplu: tema, perspectiva narativa, actiune, conflict, relatii temporale si spatiale, constructia subiectului, modalitati de caracterizare, limbaj etc.);
- evidentierea situatiei initiale a celor doua personaje, din perspectiva tipologiei in care se incadreaza, a statutului lor social, psihologic, moral etc.;
- relevarea trasaturilor celor doua personaje, semnificative pentru ilustrarea relatiilor, prin raportare la doua episoade/ secvente narative ale textului narativ ales;
- exprimarea unei opinii argumentate despre relatiile dintre cele doua personaje, din perspectiva situatiei finale/ a deznodamentului

Aparitia romanului *Ion*, de Liviu Rebreanu, in 1920, "reprezinta o revolutie si fata de lirismul samanatorist sau atitudinea poporanista, si fata de eticismul ardelean, constituind o data istorica, am putea spune, in procesul de obiectivare a prozei noastre epice", scria Eugen Lovinescu, remarcand noutatea viziunii si a tehnicii narative din roman. Desi prin tema - prezentarea lumii rurale la inceputul secolului al XX-lea - *Ion* se inscrie in categoria naratiunilor traditionaliste, caracterul eliptic si impersonalitatea stilului, tehnica contrapunctului si realismul perspectivei il impun criticii ca opera moderna.

Spre deosebire de romanul si de nuvelele lui Ioan Slavici, guvernata de principii etice, in care relatiile dintre parinti si copii, dintre sot si sotie asigura echilibrul lumii, universul romanesc creat de Rebreanu se defineste prin amoralitate; este o lume in care "glasul pamantului" acopera obsesiv "glasul iubirii", singurul mod de legitimare a existentei umane fiind posesiunea pamantului.

Subiectul se construiește prin alternanta planurilor narative - care urmaresc destinul familiei Herdelea si al lui Ion - , tehnicile narative aplicate fiind constructia simetrica si circularitatea, care faciliteaza patrunderea cititorului in universul fictiv si parasirea acestuia, prin aducerea in prim plan a imaginii drumului, in incipitul si in finalul romanului.

Romanul este construit pe doua planuri: unul in care pozitia centrala este ocupata de Ion si de tribulatiile lui sentimentale si al doilea, pe care evolueaza familia Herdelea. Singurele personaje care trec frecvent dintr-o sfera in cealalta, asigurand continuitatea povestii, sunt Ion si Titu Herdelea - fiul invatatorului, personaj esential in desfasurarea actiunii (el este cel care-i sugereaza lui Ion modalitatea prin care sa-l oblige pe Vasile Baciuc sa-i dea fata). Problema nationala, alaturi de problema pamantului, reprezinta osatura acestui roman al lui Liviu Rebreanu, in care destinele eroilor se consuma sub semnul fatalitatii. *Ion* este o monografie a satului transilvanean din primele

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

decenii ale secolului al XX-lea, ilustrand "drama unui om, proiectata pe vasta fresca sociala a vietii ardelene", in opinia lui Pompiliu Constantinescu. Reprezentata de invatatorul Herdelea, preotul Belciug, avocatul Victor Grofsoru, intelectualitatea este surprinsa in raporturile sale cu regimul administrativ si politic austro-ungar, dar si in viata de zi cu zi, in dispute marunte, provocate de orgolii personale.

in satul Pripas, inaintea primului razboi mondial, setea de pamant atinge dimensiuni tragice, victime ale "blestemului pamantului" fiind nu doar personajul principal, ci toti cei pe care, iubindu-i, Ion ii sacrifica neconditionat (Florica) sau de care se foloseste doar pentru a-si atinge scopul (Ana, copilul lor, Vasile Baci, George Bulbuc). in cazul lui Ion, dorinta de a avea cat mai mult pamant nu are doar o motivatie de ordin social sau economic; fascinatia exercitata asupra lui de aceasta forta stihiala tradeaza o pasiune maladiva, eroul fiind gata sa renunte la femeia iubita pentru a intra in posesia pamantului. Casatoria cu Ana, fiica lui Vasile Baci, i se pare singurul mod de a-si vedea visul implinit, fara sa se gandeasca prea mult la consecintele pe care gestul lui le poate avea. Scena de la hora, din primul capitol al romanului, in care cuplurile se fac si se desfac (Ana - George, Ion - Florica, apoi Ion - Ana, George - Florica), prefigureaza evolutia ulterioara a evenimentelor.

Dupa ce devine proprietar cu acte in regula asupra terenurilor lui Vasile Baci (bogatasul satului, pe care il obligase sa-i dea fata de sotie, dupa ce o siluise), Ion redescopera in sine vechea dragoste pentru Florica (frumoasa, dar saraca fiica a vaduvei lui Maxim Oprea), casatorita acum cu George Bulbuc. Batuta deopotriva de tata si de sot, profund afectata de indiferenta si brutalitatea lui Ion fata de ea si fata de copil, Ana se spanzura; descumpanit pentru scurt timp, Ion pare sa inteleaga dimensiunile dramei abia dupa moartea copilului, cand teama de a pierde pamantul dobandit cu atatea eforturi este mai puternica decat dragostea paterna. Ion sfarseste tragic, ucis de George in timp ce incearca sa se intalneasca, in lipsa acestuia, cu Florica. Moartea sa - prevestita de oloaga satului, Savista - este o pedeapsa pentru vina de a fi vrut totul. "Soarta - scrie Nicolae Steinhardt - e aceea care din nou salta sforile si face din romanul Ion un ""drum spre moarte""".

Ca structura compozitionala, romanul este alcatuit din doua parti, intitulate Glasul pamantului si Glasul iubirii. Titlurile capitolelor sunt semnificative, atat prin raportare la protagonistul actiunii, cat si prin raportare la evenimentele relatate: inceputul, Zvarcolirea, Iubirea, Noaptea, Rusinea, Nunta (prima parte), Vasile, Copilul, Sarutarea, streangul, Blestemul, George, Sfarsitul (parte a doua). Conflictelor se inscriu in limitele conditiilor personajelor. Ion provoaca frecvent conflicte in sat, mai ales cand se intalneste cu George Bulbuc sau cu Vasile Baci. Comportamentul protagonistului starneste conflicte si intre Belciug si Herdelea. Conflictelor exterioare sustin actiunea romanului, dar autorul acorda o importanta deosebita conflictelor interioare. Personajul principal este surprins in dimensiunea sa interioara, framantarile acestuia determinand nasterea unor noi centre de conflict.

Hora de duminica, un ritual la care participa intregul sat, este pretextul folosit de autor pentru prezentarea in bloc a personajelor, a caror dispunere prefigureaza viitoarele centre de conflict: in

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

curtea vadovei lui Maxim Oprea, pe prispa casei stau chiaburii satului, pe margine stau, ignorati, satenii mai saraci. Aparent nepasatori la problemele economice, tinerii joaca infocat somesana. in ipostaza cea mai ingrata apar femeile maritate, care asteapta sa fie luate la dans de sotii lor.

Din grupul dansatorilor, se detaseaza net figura lui Ion, flacaul sarac, dar harnic si dornic sa refaca pamantul pierdut de tata, care o curteaza pe Ana, fata unuia dintre cei mai bogati oameni din sat, care i-ar putea aduce o zestre impresionanta. Ana e indragostita de flacaul sarac, in ciuda impotrivirii paterne. Aceasta prima scena in care apar Ion si Ana este semnificativa pentru felul in care va evolua relatia celor doua personaje. Ion danseaza cu Florica, pe care o place, dar o lasa pentru Ana, care e mai urata, dar bogata. Anei i se fixeaza din start statutul de victima, pentru ca Ion isi face planuri pentru a o lua de sotie, fara ca fata, inocenta, sa-si dea seama ca va fi folosita doar pentru zestrea pe care o aduce. Fiul invatatorului Herdelea va avea, de altfel, un rol hotarator in construirea unuia dintre cele mai importante conflicte ale romanului - intre Ion si Vasile Baciuc - si in evolutia relatiilor dintre Ion si Ana, deoarece el il sfatuiesc pe Ion sa-l oblige pe Vasile Baciuc sa-i dea fata de sotie.

intr-o prima etapa, Ion o seduce pe Ana. Fata, insarcinata, va fi alungata fie din casa parinteasca, fie din casa familiei Glanetasu pana cand, in urma interventiei preotului Belciug, Vasile Baciuc face o intelegere cu Ion, cedandu-i toate pamanturile. Actul este redactat in asa fel incat pamanturile sa revina bisericii daca cei in drept nu vor avea mostenitori.

Ion este lacom, isi urmareste cu tenacitate scopul si obtine pamanturile lui Vasile Baciuc, chiar daca felul in care procedeaza este imoral. Personajul a fost vazut din perspective diferite de critica literara, care a identificat in el "o bruta", dominata de instincte, dar si un om inteligent, care nu precupeteste nici un efort pentru a-si duce la indeplinire planurile. Personajul reactioneaza in conformitate cu propria conditie sociala. Sarac, isi doreste pamantul pentru a dobandi stima colectivitatii. Dupa ce intra in posesia pamantului, isi cere dreptul de a fi fericit, dorind implinirea dragostei cu Florica. Cele doua femei, conturate complementar si antitetic, reprezinta cele doua obsesii ale personajului principal: averea si iubirea.

Dupa interventia preotului, Ion este de acord sa se casatoreasca cu Ana, iar scena nuntii confirma si accentueaza pozitia initiala a fetei, care, in naivitatea ei, crede ca Ion a luat-o de sotie din dragoste. La nunta, Ion danseaza cu Florica, uitand complet ca se casatoreste cu Ana, care e, pentru el, o straina: "Ion juca iar cu Florica si-n valmasagul asurzitor se pomenira curand aproape de usa, unde era mai intuneric; [...] el insa fierbea si-si inclestase degetele in soldurile ei pline, uitand de tot de Ana, inchipuindu-si ca Florica e mireasa lui..."

Cinismul lui Ion, nepasarea lui se accentueaza dupa casatorie. Ana nu are nici un drept si intelege ca iubirea lui Ion, pe care o credea sincera, a fost o minciuna: "in aceeasi clipa Ana tresari ca muscata de vipera. Simti ca nadejdile ei de fericire se risipesc si ca ea se pravale iar furtunos in aceeasi viata nenorocita." Dezamagita de toate esecurile, femeia se sinucide. Scena mortii ei e anticipata de acelea care prezinta moartea lui Avrum, carciumarul satului, si pe a lui Dumitru Moarcas, pe chipul caruia Ana citeste o liniste atat de adanca, incat, in momentul in care isi da

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

seama ca Ion a folosit-o doar pentru a pune mana pe pamanturile lui Vasile Baci, o cauta ea insasi in moarte. Scena sinuciderii Anei e tragica.

Constientizandu-si ipostaza de victima si intelegand ca nu va fi niciodata tratata omeneste de Ion, Ana se lasa sedusa de gandul mortii, desi ultimele gesturi, ezitante, sugereaza ca isi doreste cu disperare sa traiasca, sa fie fericita: "Deodata ii trecu prin minte ca acum are sa moara, se ingrozi si vru sa se intinda sa atinga pamantul, sa fuga de moarte." Perspectiva narativa obiectiva, care ii permite naratorului omniscient sa patrunda adanc in constiinta personajelor, prin intermediul stilului indirect liber, amplifica dramatismul scenei, cititorul fiind informat atat despre gesturile si reactiile personajului din exterior - "largi bine latul", "trecu capatul streangului pe dupa cea dintai dinspre usa", isi scoase naframa" - , cat si despre traiirile interioare: "dar i se parea ca tot nu l-a potrivit bine si-i era necaz ca s-a pripit".

Ion si Ana sunt personaje antitetice. Caracterizate mai ales indirect, cele doua personaje se definesc prin evolutia in actiune, fiind privite din perspectiva obiectiva, specifica romanului realist. Astfel, Ion se defineste prin caracterul patimas si prin lipsa de scrupule. Ana, in schimb, se defineste prin inocenta si printr-o foarte mare disponibilitate de a iubi, care o face sa cada in cursa intinsa de Ion, dat fiind ca nu e pregatita deloc pentru viata de un tata alcoolic si nepasator, care a sortit-o unei casnicii cu un flacau bogat, pentru ca pamanturile sa ramane pe maini sigure.

Relatia in care se inscriu cele doua personaje se degradeaza constant. Pornind de la premise gresite, casnicia lui Ion cu Ana se sfarseste tragic. Dupa moartea Anei si a copilului, Ion isi urmeaza cealalta patima - glasul iubirii pentru Florica - , numai ca aceasta il va indrepta spre moarte. Caracterul impasibil al existentei satului este sugerat de nepasarea cu care evenimentele definitorii pentru viata rurala se desfasoara, fara a tine cont de disparitia protagonistilor (hora din final alcatuieste o imagine simetrica cu aceea din incipit, chiar daca Ion, Ana, Florica, George nu se mai afla printre dansatori). Deasupra dramei unei femei care moare pentru ca a cautat alinare intr-o iubire pe care o credea sincera si a unui barbat care crede ca pamantul este singura valoare a vietii lui, dominat de patima, se aterne, nepasator, timpul care macina existente.